

Ja til oppgradering og avprivatisering av Norske vannkraftverk

Norsk vannkraft er den sunneste og mest fornybare energiresursen vi har i Norge. Med alle dagens vannkraftverk kan vi dekke omtrent hele Norges strømbehov. Men hvorfor skal prisen på vår egenproduserte strøm være så varierende, og høy til tider?

Norge har i dag over 1000 vannmagasiner med samlet kapasitet på mellom 87 -135 TWh. Om lag halvparten av lagringskapasiteten dekkes av de 30 største magasinene. Samlet dekker magasinkapasiteten 70% av det norske energiforbruket.

Flesteparten av Norges vannmagasiner ble bygd før 1990. Det vil si at turbinene begynner å bli gamle. Om vi fornyer samtlige vannturbiner kan strømproduksjonen dobles. Det vil si at vi hadde dekt Norges strømbehov, med et stort overskudd.

På grunn av skattesystemet vi har i dag er det vanskelig å fornye vannkraftverkene. Det er ikke lønnsomt for kraftselskapene. Skattesystemet er nemlig slik at det må betales 22% i selskapskatt, i tillegg må da vannkraft betale hele 37% ekstra i naturressursskatt og grunnrenteskatt.

Staten vedtok tidlig på 1900-tallet at vannkraft skulle forbli i norske hender gjennom konsesjonslovene og den såkalte hjemfallsretten. Sistnevnte ble innført i 1909 og innebærer at eierskapet over ressursene vederlagsfritt tilbake til staten ved endt konsesjonsperiode. Staten, kommuner og fylkeskommuner eier i dag om lag 90% av produksjonskapasiteten. Noe som vil si at staten burde hatt en enda større innvirkning på strømprisene. På grunn av avtaler som ACER, og private aktørers økonomiske interesse lønner det seg å heve prisene etter etterspørselen.

Om regjeringen hadde senket naturressursskatten og grunnrenteskatten, imot å styre strømmarkedet ville alle kraftselskap kunne fornye. De ville kunne selge strøm til en jevnt lav pris over hele landet, i tillegg til å kunne selge fra et stort overskudd, uten at det vil berøre de norske strømprisene. Overskuddet vil da kunne gå tilbake til kommunene som disponerer områdene.

Om all vannkraft i Norge lå under et kraftselskap, som ble styrt av det offentlige, eller at flere kraftselskaper ligger under offentlige foreninger, vil det norske markedet kunne blitt styrt uten et konkurransepreget marked. Prisene stiger faktisk kun etter etterspørselen på markedet og ikke av klimatiske årsaker. Det koster ikke mer å produsere strøm om vinteren enn om sommeren ifølge en rapport fra NTNU og NVE.

Staten burde subsidiert kraftselskapene til å fornye vannturbinene. Da ville det bli produsert et stort overskudd, som for eksempel kunne bli solgt ut av landet, uten at strømprisene øker voldsomt i Norge.

Fordelen med dette er at norske bedrifter og private husstander vil kunne ha en forutsigbar utgift som vil gjøre hverdagen lettere og heve livskvaliteten betraktelig. Dette vil også kunne trygge flere arbeidsplasser.

48

49

50 Senterungdommen mener at:

51

52 • Vi må fornye samtlige turbiner i norske vannkraftverk.

53

54 • Gjøre Kraftselskapene offentlige eller legge de under et mer offentlig styrt system.

55

56 • Fornying av vannkraft må prioriteres, og utbygging vindkraft må nedprioriteres

57

58 Innsendt av Østfold Senterungdom